

Ordtak om farger gir mening

Vi påvirkes både bevisst og ubevisst av farger. Mye handler om rene subjektive opplevelser, men fargene kommuniserer også på et mer allmenngyldig plan. Hva de signaliserer, kan vi lære mye om ved å studere gamle ordtak om farger.

Av Bjørg Owren/ifi.no, ifi.no

Fargene brukes som metaforer for å beskrive både emosjonelle tilstander og begrep. Mange av ordtakene har vi felles med andre land, noe som vitner om at farger er et internasjonalt språk. Og som de fleste andre saker; farger har også to sider. Hver farge knytter vi til både positiv og negativt ladede begrep.

Noen blå eksempler:

Blått opplever vi intuitivt som en rolig farge. Uttrykket «blåmandag», finnes i de fleste Europeiske språk, og gir umiddelbart assosiasjoner til en dag vi helst vil holde oss helt i ro, for å forhindre at enda mer galt skal skje.

«Den blå timen» beskriver overgangen mellom dag og kveld, tiden da det naturlige arbeidslyset forsvant og folk roet seg. Det ble tid for ettertanke, refleksjon og tålmodighet.

Blues musikk, er noe melankolsk og tungsindig. Den løper på ingen måte raskt og lett avgårde.

Blått gir også assosiasjoner til noe fjernt, som himmelblått. Det som befinner seg «helt ute i det blå» er diffust på alle måter og en «blåøyd» person er også temmelig fjern og naiv.

Blå fra Beckers

Noen røde eksempler:

Rødt er en aktiv farge som er tydelig og synlig på alle nivå. Har vi funnet «en rød tråd», har vi fått klarhet og orden. Når vi «ser rødt» eller noen vifter med «en rød klut», da er følelsene i skikkelig klut.

Siden oldtiden har rødt vært forbundet med blod, aggresjon og krig. Cherokee indianerne har ett og samme ord for rød og krig. Både «Rødstrømpene» og «de røde» gir assosiasjoner til noe aktivt og energisk og hissig. En «rødglødende» telefon sier sitt om noe svært aktivt. «Røde tall» gir signal om at her må det reageres.

Rødt er en aktiv farge - kanskje derfor så mange barn tiltrekkes av den? Tapetet er fra Storeys.

Noen grønne eksempler:

Om blå er rolig, er grønn beroligende. Dette er naturens farge som signaliserer liv og vennlighet, bærekraft, forventninger og optimisme.

I «en grønn oase» er det frihet til å puste ut og finne ro. Når «håpet er lysegrønt» signaliseres svært positive forventninger, i motsetning til at «alt håp er ute».

Den som «sitter på den grønne gren» sitter bra i det og kan leve med mindre bekymringer enn andre. Gjør man «sine hoser grønne» ligger det helt klart glade forventninger i luften.

Grønt er skjønt - og det er også dette tapetet fra Intag.

Noen gule eksempler

Gult forbinder vi med noe lysende og lett eller sykt og negativt. Vi har nyanser som signaliserer visdom, livskraft og glede, mens andre står for falskhet, bedrag, feighet og sykdom.

Solen er gul og lyser opp. En «lystig» fyr skaper liv og glede, men er nødvendigvis ikke spesielt «opplyst». Har man et «lyst sinn» er hverdagene enklere å takle enn om sinnet er «mørkt» dvs blått. En «lys idé» kan være «glimrende». Og har man en «lysende» karriere, vitner det om både energi og visdom.

Toner vi derimot fargen ned eller den grumses til mot grønt eller blått, blir fargene «syke» og «falske». Umodne bær er gulgrønne, de holder vi oss instinktivt unna.

Gult står blant annet for livskraft og glede! Denne gulfargen er fra Beckers.

Mer enn slitte munnhell

Farger oppfattes gjerne som noe gåtefullt og udefinerbart, som kommuniserer med underbevisstheten vår på en mystisk måte. Men språket avspeiler både bevisst og mer skjulte budskap. Så den som vil forstå mer av fargene og hvordan de påvirker oss, kan ha nytte av å se nærmere på gamle ordtak. De har betydning langt utover å være mer eller mindre slitte munnhell.